

16 Φεβρουαρίου, 1996

[ΚΟΥΡΡΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στές]

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΚΑΙ ΛΑΡΤΙΔΗΣ ΛΤΔ,

Εφεσεύοντες - Ενάγοντες,

v.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΕΡΟΓΡΑΜΜΩΝ Α.Ε.,

Εφεσιβλήτων - Εναγομένων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8832)

Απόδειξη — Δημόσιο έγγραφο — Δεκτότητα ως προς το περιεχόμενό του
— Προϊποθέσεις χαρακτηρισμού εγγράφου ως δημοσίου.

5 Αρχείο — Προϊποθέσεις χαρακτηρισμού αρχείου ως δημοσίου — Πρα-
κτική καταστροφής δημοσίου αρχείου χωρίς νομοθετική πρόνοια —
Συνέπειες στο κύρος εκδοθέντων πιστοποιητικών μέρους αρχείου.

10 Δημόσιο έγγραφο — Προϊποθέσεις χαρακτηρισμού εγγράφου ως αρχείου
— Δεκτότητα περιεχομένου του ως μαρτυρίας — Βαρύτητα περιεχο-
μένου δημοσίου εγγράφου ως μαρτυρίας.

15 Οι εφεσιβλήτοι - εναγόμενοι ήσαν αερομεταφορείς. Οι εφεσεύον-
τες - ενάγοντες με αγωγή τους ζήτησαν αποζημιώσεις ΗΠΑ\$ 7.500,
για ζημιές σε εμπορεύματα που παραδόθηκαν στους εφεσιβλήτους -
εναγομένους στη Νέα Υόρκη και μεταφέρθηκαν στη Λάρνακα, ΗΠΑ\$
5.000, για ισχυριζόμενη απώλεια κέρδους και ΑΚ500, που πλήρωσαν
σε αντιπροσώπους των εφεσιβλήτων για ναύλα και άλλες χρεώσεις
σχετικά με την παράδοση των εμπορευμάτων.

20 Οι εφεσεύοντες - ενάγοντες προσκόμισαν μαρτυρία για να αποδεί-
ξουν ότι η ζημιά στα εμπορεύματα προξενήθηκε κατά τη διάρκεια της
αερομεταφοράς και συνεπώς είχαν δικαίωμα να αποζημιωθούν. Μάρ-
τυράς τους τελωνειακός, κατέθεσε πιστοποιητικό που εκδόθηκε από
το τελωνείο Λευκωσίας και ανέφερε ότι εννέα κιβώτια από το σύνολο
25 των κιβωτίων της φόρτισης έφτασαν σπασμένα και ότι ένας δίσκος
υπολογιστή είχε πάθει ζημιά. Ο μάρτυρας ανέφερε ότι ο ίδιος δεν εί-
δε καθόλου τον δίσκο, αλλά αυτό που πιστοποίησε ήταν από έκθεση

άλλου τελωνειακού λειτουργού που είδε τον δίσκο όταν έφθασε στη Λάρινακα.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, έκρινε ότι το πιστοποιητικό περιείχε εξ
ακοής μαρτυρία, δεν δέχτηκε το περιεχόμενό του ότι ο δίσκος έφθασε 5
κτυπημένος κατά τη μεταφορά του με το αεροπλάνο και απέρριψε την
αγωγή.

Οι εφεσείοντες - ενάγοντες, εφείβησαν την απόφαση. Εισηγήθη-
καν, πρώτον ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε το 10
πιστοποιητικό ως προς το περιεχόμενό του και δεύτερον ότι από τη
στιγμή που οι εφεσίβλητοι - εναγόμενοι παρέλαβαν σε καλή κατάστα-
ση τα εμπορεύματα στη Νέα Υόρκη και τα παρέδωσαν κτυπημένα έφε-
ραν ευθύνη, το δε βάρος απόδειξης περί του αντιθέτου είχε μετατοπι-
στεί σ' αυτούς, οι οποίοι απέτυχαν να το αποδείξουν. 15

Αποφασίστηκε ότι:

- (1) Το πιστοποιητικό ήταν δημόσιο έγγραφο αφού πληρούσε τις προ-
ϋποθέσεις του Άρθρου 18 του περί Αποδείξεως Νόμου Κεφ. 9 20
καθ' ότι οι φάκελοι του Τελωνείου τηρούνται δυνάμει νόμου και
αποτελούν αρχείο προσιτό στο κοινό, μέρος του οποίου αποτε-
λούσε και το πιστοποιητικό.
- (2) Η πρακτική της καταστροφής των φακέλων του Τελωνείου μετά 25
την πάροδο πέντε ετών δεν προβλέπεται στον περί Τελωνείων και
Φόρων Καταναλώσεως Νόμο του 1967 Ν. 82/67 ούτε στους σχε-
τικούς Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 334/77 και συνεπώς δεν μπορούσε
να υπερισχύσει του νόμου, ούτε να αφαιρέσει από το πιστοποιη-
τικό την ιδιότητα του δημοσίου εγγράφου. 30
- (3) Οι εφεσείοντες - ενάγοντες, εδικαιούνται σε απόφαση ως η απο-
δειχθείσα απαίτησή τους.

Η έφεση έγινε δεκτή με έξοδα. 35

Αναφερόμενη υπόθεση:

Heyne and Others v. Fischel and Co. [1914] 110 LT 264.

40

Έφεση.

Έφεση από τους ενάγοντες κατά της απόφασης του Επαρχια-
κού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Μ. Φωτίου, Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις

30.10.92 (Αρ. Αγωγής 6369/83), με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή των εναγόντων για αποζημιώσεις α) για ζημιά που υπέστησαν τα εμπορεύματά τους τα οποία μεταφέρθηκαν αεροπορικώς από τους εναγόμενους έναντι αμοιβής και β) για παράβαση έγγραφης συμφωνίας ημερομ. 10.7.82.

Χρ. Κληρίδης, για τους Εφεσειόντες.

Χρ. Τριανταφυλλίδης, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Η έφεση στρέφεται εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή των εφεσειόντων για αποζημιώσεις για ζημιά που υπέστησαν τα εμπορεύματά τους, τα οποία μεταφέρθηκαν αεροπορικώς από τους εφεσίβλητους, έναντι αμοιβής, κατά ή περί την 7-12 Οκτωβρίου, 1982 από Νέα Υόρκη στη Λάρνακα και/ή για αποζημιώσεις για παράβαση έγγραφης συμφωνίας, ημερομηνίας 10/7/82.

Με την Έκθεση Απαίτησής τους οι εφεσειόντες αξιούν ΗΠΑ\$7.500,- για εμπορεύματα που βρέθηκαν να έχουν ζημιά. Επίσης οι εφεσειόντες αξιούν ΗΠΑ\$5.000,- για ισχυριζόμενη απώλεια κέρδους και £500,- που πλήρωσαν σε αντιπροσώπους των εφεσίβλητων για ναύλα και άλλες χρεώσεις σχετικά με την παράδοση των εμπορευμάτων.

Οι εφεσίβλητοι με την Υπεράσπισή τους, αρνούνται όλους τους ισχυρισμούς των εφεσειόντων καθώς επίσης και ευθύνες για τις ζημιές τους, ισχυριζόμενοι, μεταξύ άλλων, ότι οι εφεσειόντες δεν έλαβαν τα δέοντα μέτρα για να μειώσουν τη ζημιά τους.

Οι εφεσειόντες για να αποδείξουν την υπόθεσή τους, κάλεσαν συνολικά 7 μάρτυρες. Οι εφεσίβλητοι έκριναν ορθό ότι δεν χρειαζόταν να καλέσουν οποιαδήποτε μαρτυρία και έτσι περιορίστηκαν σε αγορεύσεις.

Τα εμπορεύματα έφθασαν στο αεροδρόμιο Λάρνακας στις 10/10/82 και μεταφέρθηκαν στο Τελωνείο Λευκωσίας για εκτελωνισμό. Ο Κώστας θεοδοσίου (Μ.Ε. 2), Τελωνειακός Λειτουργός, 1ης Τάξης στο Τελωνείο Λευκωσίας, κατέθεσε ότι το 1982 εργαζόταν στο Τελωνείο Λευκωσίας στο Τμήμα Εξετάσεως Εμπορευμάτων. Στις 18/10/82 εξέτασε διάφορα χαρτοκιβώτια και διαπίστωσε ότι

περιείχαν τα εμπορεύματα που περιγράφονταν στα Τιμολόγια 00391 και 00392. Πρόσεξε ότι ένας μαγνητικός δίσκος που φυλάει τα προγράμματα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, με αρ. 9762, ήταν κτυπημένος. Έκανε ειδική σημείωση στο C.3 στο πίσω μέρος το οποίο και έχει σημειωθεί ως Τεκμήριο 1. Εξηγώντας τη διαδικασία από τη στιγμή που εκφορτώνονται τα εμπορεύματα από το αεροπλάνο μέχρι που να φθάσουν στη Λευκωσία, ο μάρτυρας ανέφερε ότι αν κατά την παραλαβή τους και έλεγχο τους στο Τελωνείο Λάρνακας φανεί ότι υπάρχουν κτυπημένα εμπορεύματα, τότε το γεγονός αυτό καταγράφεται στο Έντυπο C.168 και αποστέλλεται αντίγραφο στην αεροπορική εταιρεία, καθώς επίσης και στο Τελωνείο Λάρνακας. Ο μάρτυρας ανέφερε ότι ο ίδιος δεν είδε τα εμπορεύματα κατά την άφιξή τους στη Λάρνακα, καθότι εκεί τα έλεγξε άλλος Τελωνειακός Λειτουργός και δεν ήταν σε θέση να πει πώς και πού έγινε η ζημιά στο μαγνητικό δίσκο.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο από την ενώπιόν του μαρτυρία, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν είχε ικανοποιηθεί ότι οι εφσεϊόντες απόδειξαν ότι κατά την εκφόρτωση των εν λόγω εμπορευμάτων από το αεροπλάνο τα εμπορεύματα, και συγκεκριμένα ο εν λόγω μαγνητικός δίσκος ήταν κτυπημένος. Τουναντίον, εξετάζοντας το θέμα με βάση την ενώπιόν του μαρτυρία και ζυγίζοντας τις πιθανότητες, κατέληξε ότι ο εν λόγω μαγνητικός δίσκος όταν αφίχθηκε και εκφορτώθηκε από το αεροπλάνο και πρωτοεξετάστηκε από τον αρμόδιο Τελωνειακό Λειτουργό στο αεροδρόμιο Λάρνακας, δεν πρέπει να είχε πρόβλημα.

Το σχετικό απόσπασμα της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου έχει ως εξής:

“Από την ενώπιόν μου μαρτυρία φαίνεται να αποδεικνύεται το γεγονός ότι οι εναγόμενοι μετάφεραν τα εμπορεύματα που περιγράφονται στα τιμολόγια 00391 και 00392 από τη Νέα Υόρκη στο αεροδρόμιο Λάρνακας, μεταξύ των οποίων εμπορευμάτων ήταν και ο επίδικος δίσκος. Αποδεικνύεται επίσης και το γεγονός ότι ο εν λόγω δίσκος φάνηκε στις 11.10.1982 να είναι κτυπημένος, και αυτό φαίνεται από τη μαρτυρία του Μ.Ε.1 Ηλία Σακκά που είδε και εξέτασε ο ίδιος το δίσκο στο Τελωνείο Λευκωσίας. Ο ίδιος δεν ανέφερε συγκεκριμένη ημερομηνία, αλλά μίλησε γενικά για “10ον του 1982”. Υπάρχει όμως η μαρτυρία του Μ.Ε.5 Σταματίου ότι ο Ηλίας Σακκάς πήγε στις 11.10.1982. Όμως, σύμφωνα με τον Ηλία Σακκά, το κιβώτιο μέσα στο οποίο ήταν ο δίσκος ήταν ήδη ανοικτό όταν το είδε, πράγμα που σημαίνει ότι κάποιο άλλο πρόσωπο άνοιξε το κιβώτιο πριν από

αυτόν τον μάρτυρα.

5 Από τη μαρτυρία των Τελωνειακών λειτουργών (Μ.Ε.2 Θεοδο-
σίου, Μ.Ε.4 Αντωνιάδη και Μ.Ε.7 Σταύρου) που εξήγησαν τη
διαδικασία από την άφιξη των εμπορευμάτων με αεροπλάνο μέ-
χρι που να καταλήξουν στον ιδιοκτήτη τους, φαίνεται ότι η
10 πρώτη φορά που ανοίχθηκαν τα κιβώτια και εξετάστηκαν τα
εμπορεύματα είναι στο Τελωνείο Λάρνακας στο χώρο του αε-
ροδρομίου όπου από το αεροπλάνο τα μεταφέρουν υπάλληλοι
της πολιτικής αεροπορίας, δηλαδή δημόσιοι υπάλληλοι, και τα
επιθεώρησε ο αρμόδιος τελωνειακός λειτουργός. Ο μάρτυρας
αυτός που πρωτοείδε τα εν λόγω εμπορεύματα, για λόγους που
δεν γνωρίζει το Δικαστήριο, δεν κλήθηκε να καταθέσει.

15 Ο τελωνειακός λειτουργός Θεοδοσίου είδε και αυτός το δίσκο
να έχει ζημιά αλλά αυτό ήταν στις 18.10.1982 στο Τελωνείο Λευ-
κωσίας. Δηλαδή ούτε αυτός μπορούσε να πει πού και πότε έγι-
νε η ζημιά. Η μόνη μαρτυρία από πλευράς Τελωνείου ότι ο εν
20 λόγω δίσκος έφθασε με ζημιά είναι το Τεκμήριο 2 (έντυπο F.93
με τίτλο "CERTIFICATE") στο μέρος όπου διαλαμβάνει "It is
further certified that out of the above consignment nine packages
were landed broken and on being opened and examined under
proper Customs Supervision the following discrepancies were
noticed: One disk drive (new) art. No. 9762 was damaged", το
25 οποίο πιστοποιητικό υπόγραψε ο Μ.Ε.4 Αντωνιάδης. Όμως,
κατά την αντεξέτασή του ήταν ειλικρινής να πει ότι ο ίδιος δεν
είδε καθόλου τον εν λόγω δίσκο και το τί πιστοποίησε είναι από
τα γραφόμενα άλλου τελωνειακού λειτουργού που είδε το δίσκο
στη Λάρνακα.

30 Επομένως, το εν λόγω πιστοποιητικό (Τεκμήριο 2), παρόλο που
έγινε τεκμήριο, από άποψης βαρύτητας δεν είναι τέτοιο που να
μπορεί το Δικαστήριο να καταλήξει ότι ο δίσκος πράγματι
έφθασε κτυπημένος κατά τη μεταφορά του με το αεροπλάνο κα-
35 θότι στηρίζεται σε εξ' ακοής μαρτυρία."

Η έφεση αυτή αφορά ουσιαστικά δύο σημεία. Το πρώτο αφορά
την βαρύτητα που μπορεί να αποδοθεί σε ένα κυβερνητικό πιστο-
40 ποιητικό και στο περιεχόμενό του σαν μαρτυρία με την οποία πι-
στοποιείται ότι εμπορεύματα των εφεσσειόντων είχαν υποστεί ζημιά
κατά τη διάρκεια της αερομεταφοράς τους από τους εφεσιβλήτους,
από Νέα Υόρκη στη Λάρνακα. Η βεβαίωση αυτή ήταν Τεκμήριο 2
ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου.

Η θέση των εφεσείοντων είναι ότι το Τεκμήριο 2 έπρεπε σύμφωνα με τον περί Αποδείξεως Νόμο, Κεφ. 9, να γίνει δεκτό ως προς το περιεχόμενό του και λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε να μη δεχθεί το περιεχόμενο του Τεκμηρίου αυτού το οποίο είχε γίνει δεκτό ως Τεκμήριο, αλλά στη συνέχεια απέρριψε το περιεχόμενό του ως αντίθετο με τους Κανονισμούς απόδειξης, δηλαδή αποφάσισε ότι περιείχε εξ' ακοής μαρτυρία. 5

Το δεύτερο σημείο εγείρεται μόνο εάν για οποιοδήποτε λόγο το Τεκμήριο 2 και το περιεχόμενό του, δεν ήθελαν γίνει αποδεκτά από το Εφετείο ως μαρτυρία που να αποδεικνύει την ύπαρξη ζημιών στα εμπορεύματα των εφεσείοντων κατά την άφιξή τους στο αεροδρόμιο Λάρνακας. Είναι η εισήγηση των εφεσείοντων ότι από τη στιγμή που οι εφεσίβλητοι παρέλαβαν σε καλή κατάσταση τα εμπορεύματα των εφεσείοντων στη Νέα Υόρκη, άλλα τα παρέδωσαν σε αυτούς δυνάμει του Τεκμηρίου 11 που είναι το διατακτικό παραλαβής, κτυπημένα, φέρουν ευθύνη, το δε βάρος απόδειξης περί του αντιθέτου μετατοπίζεται στους εφεσίβλητους οι οποίοι απέτυχαν να το αποδείξουν, επιλέγοντας να μην προσκομίσουν οποιαδήποτε μαρτυρία. 10 15 20

Είναι η θέση των εφεσείοντων ότι εφαρμογή έχουν οι σχετικές πρόνοιες της Συνθήκης της Βαρσοβίας για αερομεταφορές σύμφωνα με την οποία οι εφεσίβλητοι φέρουν, μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου, την ευθύνη για τα εμπορεύματα τα οποία παρέλαβαν σε καλή κατάσταση και παρέδωσαν στους εφεσείοντες σε κακή κατάσταση. 25

Διαξενκτικά, σύμφωνα με τους όρους της φορτωτικής αεροπορικής αποστολής και το Κοινοδίκαιο, οι εφεσίβλητοι εξακολουθούν να φέρουν ευθύνη και το βάρος απόδειξης του αντιθέτου είναι στους ώμους τους. 30

Το Τεκμήριο 2 εκδόθηκε σε συγκεκριμένο κυβερνητικό τύπο F.93 και φέρει αύξοντα αριθμό 081019. 35

Για την έκδοσή του αναφέρεται δικαίωμα £3 καθώς επίσης και ότι εκδόθηκε στους εφεσείοντες, φέρει την επίσημη σφραγίδα του Τμήματος Τελωνείων και το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας και είναι υπογεγραμμένο για λογαριασμό του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων και Εφόρου Κατανάλωσης. Το Τεκμήριο 2 φέρει τίτλο "Πιστοποιητικό" κάτω από το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το Πιστοποιητικό αυτό, του οποίου το περιεχόμενο αναφέρεται πιο πάνω, πιστοποιεί ότι σύμφωνα με το επίσημο αρ- 40

5 χείο του Τελωνείου, 31 κιβώτια που αναφέρεται ότι περιέχουν
εξαρτήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, αφίχθηκαν στο αεροδρό-
μιο της Λάρνακας σε συγκεκριμένη ημέρα, με συγκεκριμένο αερο-
σκάφος, δυνάμει συγκεκριμένης φορτωτικής, ότι μεταφέρθηκαν
10 στο Τελωνείο Λευκωσίας και αποταμειύθηκαν σε αποθήκη αποτα-
μίευσης στις 13/10/82. Η άφιξη καθορίζεται στις 10/10/82. Στη συ-
νέχεια, περαιτέρω πιστοποιείται ότι 9 κιβώτια αφίχθηκαν με ζημιές
και όταν ανοίχθηκαν και εξετάστηκαν κάτω από τελωνειακό έλεγ-
χο, διαπιστώθηκε ότι ένας καινούργιος μαγνητικός δίσκος του
10 οποίου δίδονται τα στοιχεία, ήταν κτυπημένος.

Είναι η θέση του δικηγόρου των εφεσειόντων, ότι το Τεκμήριο 2
και το περιεχόμενό του, μπορούσαν και έπρεπε να γίνουν δεκτά ως
15 μαρτυρία πάνω στην οποία μπορούσε το πρωτόδικο Δικαστήριο
να στηριχθεί, δεχόμενο τα όσα το Τεκμήριο 2 πιστοποιεί ως αληθή
και το πρωτόδικο Δικαστήριο μπορούσε και έπρεπε να πράξει τού-
το για το λόγο ότι το Τεκμήριο 2 εκδόθηκε από δημόσια Αρχή και
μπορεί να χρησιμοποιηθεί γενικά όπου χρειάζεται σαν έγγραφο για
20 γενική χρήση. Από τη στιγμή, ανέφερε, που το Τεκμήριο 2 είναι πι-
στοποιημένο από την αρμόδια Αρχή και βεβαιώνει το περιεχόμενο
του Δημόσιου Αρχείου, όλες οι προϋποθέσεις του Άρθρου 18 του
Κεφ. 9, πληρούνται και έπρεπε να γίνει δεκτό όσον αφορά το αλη-
θές του περιεχομένου του. Το Άρθρο 18 του Κεφ. 9 έχει ως εξής:

25 “Where any register is kept or any entry or record is made, under
any Law in force for the time being, an extract therefrom or a copy
thereof purporting to be signed and certified as a true copy by the
person having authority to keep the register or make the entry or
30 record, shall be admissible, in any proceedings whether civil or
criminal, as evidence of all that is stated therein relating to such
register, entry or record.”.

Σε μετάφραση:

35 “Όσάκις τηρείται οιονδήποτε μητρώον ή διενεργείται οιαδήποτε
καταχώρησις ή υπόμνημα, δυνάμει οιονδήποτε εκάστοτε εν
ισχύι νόμου, απόσπασμα εξ αυτών ή αντίγραφον τούτων φερό-
μενον ως υπογεγραμμένον και κεκυρωμένον ως γνήσιον αντί-
40 γραφον από του προσώπου του έχοντος την εξουσίαν να τηρή
το μητρώον ή να διενεργή την καταχώρησιν ή το υπόμνημα, εί-
ναι δεκτό, εν οιαδήποτε διαδικασία, πολιτική ή ποινική, ως από-
δειξις παντός όπερ εκτίθεται εν αυτώ αναφορικώς προς το τοι-
ούτο μητρώον, καταχώρησιν ή υπόμνημα.”

Η εισήγηση του δικηγόρου των εφεσεϊόντων είναι ότι το περιεχόμενο του Τεκμηρίου 2 είναι αποδεκτή μαρτυρία ως αληθής, καθότι ετοιμάστηκε κατ' εφαρμογή του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1967 (Ν. 82/67) και των Κανονισμών (Βλέπε Παράρτημα Τρίτο της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας, Μέρος Ι, Κ.Δ.Π. 334/77, ημερομηνίας 30/12/1977).

Η θέση του δικηγόρου των εφεσιβλήτων είναι ότι το Τεκμήριο 2 δεν είναι δημόσιο έγγραφο και συνεπώς το περιεχόμενό του δεν είναι αποδεκτό ως μαρτυρία. Περαιτέρω, εισηγήθηκε ότι ένα έγγραφο για να μπορεί να θεωρείται δημόσιο πρέπει να υπάρχει η πρόθεση να φυλαχθεί και να διατεθεί οποτεδήποτε ζητηθεί σε δημόσια επίδειξη και ότι αυτή η προϋπόθεση είναι απαραίτητη.

Στην παρούσα περίπτωση, εισηγήθηκε ότι υπάρχει μαρτυρία ότι τα έγγραφα βάσει των οποίων εξεδόθη και το Τεκμήριο 2 έχουν ζωή μόνο 5 χρόνια μετά την παρέλευση των οποίων καταστρέφονται. Συνεπώς, είτε, δεν υπάρχει πρόθεση για φύλαξη των εγγράφων αυτών. Τελικά, ο δικηγόρος των εφεσιβλήτων μας παρέπεμψε στο Σύγγραμμα του Δικαστή κ. Τ. Ηλιάδη "Το Δίκαιο της Απόδειξης", στη σελίδα 287 όπου εξετάζεται το Άρθρο 18 του Κεφ. 9 και αναφέρεται ότι:

"Για την αποδοχή ενός εγγράφου πρέπει να αποδειχθεί ότι,

(α) Το έγγραφο είναι δημόσιο, με την έννοια ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το κοινό

(β) Η έρευνα έγινε ως αποτέλεσμα δημόσιας υποχρέωσης για τη διατύπωση της αλήθειας μια δήλωσης από ένα αρμόδιο πρόσωπο που αργότερα προέβηκε στην καταχώριση και ότι

(γ) Η φύλαξη του εγγράφου είναι μόνιμη και όχι προσωρινή."

Αναφορικά με την 3η προϋπόθεση, ο συγγραφέας την υποστηρίζει με την απόφαση *Heyne and Others v. Fischel and Co.* [1914] 110 LT 264. Στη σελίδα 266 αναφέρονται τα εξής:

"After having looked at all the authorities which were cited to me on the matter, and the definition of "public documents" that was given by Lord Blackburn in *Sturla v. Freccia* (43 L.T. Rep. 209; 5 A.C. 623), and by other judges in cases subsequent to that, and in *Mercer v. Denne* (93 L.T. Rep. 412; [1905] 2 Ch. 539), I cannot find that the definition of "public documents" is wide enough to

include documents like these which are not meant to be preserved for more than a limited time, which come into existence simply for domestic purposes, if I may call it so, of the Post Office, which are used for regulating the pay of the telegraph messengers, and are kept as a temporary record, at any rate, of the time at which the telegrams are received and sent out. Really, the only documents, or rather the document without which the others are perfectly valueless in this case, is what is called the telegraph and express docket, the messenger's docket. It does not seem to me that by any construction of the expression "public document" that has yet been upheld, a document like that can be called a public document. It is a domestic document for the purpose of seeing how the boy is doing his business, and of regulating his pay. It is kept, I think I was told, generally for about twelve months, but it is not preserved as a record in any way; it is not a thing to which the public have access, nor a thing the result of any public inquiry or the subject of any public right. I do not think it can possibly be brought within the definition of "public documents" that is to be found within any of the authorities, and therefore I think I must reject this evidence."

Είναι φανερό από το πιο πάνω απόσπασμα ότι τα αρχεία του αγγλικού επίσημου Ταχυδρομείου του Κράτους που έδειχναν την ώρα παραλαβής των εμπορευμάτων, δεν μπορούσαν να γίνουν αποδεκτά ως εξαίρεση του κανόνα της εξ' ακοής μαρτυρίας, λόγω του ότι δεν υπήρχε νομοθεσία βάσει της οποίας έπρεπε να κρατούνται αρχεία και ο σκοπός του αρχείου ήταν για να ελέγξει τους κλητήρες του Ταχυδρομείου για τις ώρες που εργάζονταν. Επίσης, δεν υπήρχε πρόθεση μόνιμης φύλαξης γιατί τα αρχεία αυτά καταστρέφονταν μέσα σε 12 μήνες.

Το Δικαστήριο στην πιο πάνω απόφαση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα έγγραφα του Ταχυδρομείου δεν ενέπιπταν εντός της ερμηνείας του δημόσιου εγγράφου.

Αφού εξετάσαμε την επιχειρηματολογία των δικηγόρων και των δύο πλευρών, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το Τεκμήριο 2 πληροί τις προϋποθέσεις του Άρθρου 18 του περί Αποδείξεως Νόμου, Κεφ. 9, καθότι οι φακέλοι του Τελωνείου τηρούνται δυνάμει του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου που αποτελούν ένα αρχείο, μέρος του οποίου είναι και η πιστοποίηση (Τεκμήριο 2) την οποία ο αρμόδιος Λειτουργός ετοίμασε και αντίγραφο της οποίας κρατήθηκε στο Τελωνείο Λευκωσίας. Περαιτέρω, το αρχείο του Τελωνείου μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το κοινό.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι η φύλαξη του αρχείου δεν είναι μόνιμη και ότι τα έγγραφα καταστρέφονται μετά την παρέλευση 5 χρόνων, δεν υπάρχει πρόνοια στον περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμο, ότι πρέπει να καταστρέφονται εντός 5 ετών και η πρακτική να καταστρέφουν τα έγγραφα μέσα σε 5 χρόνια δεν μπορεί να υπερισχύσει του Νόμου. 5

Αφού καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το περιεχόμενο του Τεκμηρίου 2 έπρεπε να είχε γίνει αποδεκτό από το πρωτόδικο Δικαστήριο, οι εφεσεϊόντες απέδειξαν την υπόθεσή τους και κατά συνέπεια δικαιούνται σε απόφαση για αποζημιώσεις για τη ζημιά που υπέστησαν γιατί ο πρωτόδικος Δικαστής στη σελίδα 111 της απόφασής του ανέφερε ότι σε περίπτωση που θα αποφάσιζε ότι οι εναγόμενοι (εφεσίβλητοι) ήταν υπεύθυνοι για την εν λόγω ζημιά, τότε η αξίωση των εναγόντων (εφεσεϊόντων) θα πετύγγαινε καθότι καμιά μαρτυρία δεν παρουσιάστηκε για να αντικρούσει τους ισχυρισμούς του Μ.Ε.5, Ιπποκράτη Σταματίου, Διευθυντή της Εταιρείας για τις ζημιές που έχει υποστεί. Η μαρτυρία του Ιπποκράτη Σταματίου παρατίθεται στις σελίδες 60-77 των πρακτικών και σύμφωνα με τη μαρτυρία του αυτή, η ζημιά συνίσταται στα εξής: 10 15 20

- (α) £500 μεταφορικά έξοδα,
- (β) ΗΠΑ\$7.500 αξία δίσκου που καταστράφηκε ολοσχερώς, και
- (γ) ΗΠΑ\$4.500 απώλεια κέρδους.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η έφεση επιτυγχάνει και η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται. Εκδίδεται απόφαση για το ποσό των £500 καθώς επίσης για το ποσό των ΗΠΑ\$12.000 ή το αντίστοιχο σε κυπριακές λίρες, υπέρ των εφεσεϊόντων. 25 30

Οι εφεσίβλητοι να πληρώσουν τα έξοδα στο Επαρχιακό Δικαστήριο, ως επίσης και τα έξοδα της έφεσης.

Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα.